

Vademecum dyrektora domu pomocy społecznej

Dowiedz się więcej na www.ksiegarnia.beck.pl

Piotr Piskozub

Rozdział I. Prawne uwarunkowania prowadzenia domów pomocy społecznej

1. Regulowany charakter działalności w zakresie prowadzenia domów pomocy społecznej

1.1. Zagadnienia ogólne

W PomSpołU rozróżniono dwa rodzaje placówek, w których świadczona jest pomoc dla osób wymagających wsparcia. Pierwsza z nich to szeroko rozumiana grupa niepublicznych placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku. Mowa o nich w art. 67 PomSpołU, który stanowi, że działalność gospodarcza w tym zakresie może być prowadzona po uzyskaniu zezwolenia wojewody. Druga grupa omawianych placówek to DPS. Ich prowadzenie również wymaga uzyskania zezwolenia wojewody, przy czym mogą one funkcjonować jako placówki publiczne lub niepubliczne.

Różnica między wskazanymi placówkami wynika przede wszystkim ze standardu świadczonych w nich usług, określonego w przepisach PomSpołU oraz aktach wykonawczych (przede wszystkim DomPomSpołR), a których spełnienie jest warunkiem uzyskania zezwolenia wojewody na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku oraz DPS. Zasadniczą korzyścią wynikającą z zakwalifikowania danej placówki do kategorii DPS jest możliwość skierowania do niej podopiecznych OPS, którzy wymagają pomocy w formie umieszczenia w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Organy pomocy społecznej co do zasady nie mogą kierować takich osób do innych placówek niż DPS, co wprost wskazano w przepisach PomSpołU.

Ważne

Do DPS prowadzonych przez podmioty niepubliczne, które nie są prowadzone na zlecenie organu JST, nie stosuje się art. 59–64b PomSpołU, czyli przepisów normujących procedurę kierowania podopiecznych OPS do DPS (art. 65 ust. 1 PomSpołU).

Wskazać należy także, że prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na prowadzeniu placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku oraz prowadzenie DPS bez zezwolenia wojewody stanowi wykroczenie, o którym mowa w art. 60¹ § 1 KW. Zgodnie bowiem z tym przepisem, kto wykonuje działalność gospodarczą bez wymaganego zgłoszenia do ewidencji działalności gospodarczej, wpisu do rejestru działalności regulowanej lub bez wymaganej koncesji albo zezwolenia, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny. Ponadto ustawodawca wprowadza sankcje o charakterze administracyjnoprawnym, przewidując w art. 130 ust. 2 PomSpołU, że kto bez zezwolenia prowadzi placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w której przebywa:

- 1) nie więcej niż 10 osób – podlega karze pieniężnej w wysokości 10 000 zł,
- 2) więcej niż 10 osób – podlega karze pieniężnej w wysokości 20 000 zł.

Mimo że przepis art. 130 ust. 2 PomSpołU nawiązuje w swojej treści do pierwszej ze wskazanych kategorii placówek, to jednak należy przyjąć, iż dotyczy również prowadzenia bez zezwolenia DPS, które także stanowią placówki zapewniające całodobową opiekę wskazanym w przepisie grupom osób, tyle że bardziej wyspecjalizowane.

1.2. Krąg podmiotów uprawnionych do prowadzenia domów pomocy społecznej

W art. 57 PomSpołU wskazano cztery kategorie podmiotów uprawnionych do prowadzenia DPS. Są to:

- 1) jednostki samorządu terytorialnego,
- 2) Kościół katolicki, inne kościoły, związki wyznaniowe oraz organizacje społeczne, fundacje i stowarzyszenia,
- 3) inne osoby prawne,
- 4) osoby fizyczne.

Tylko DPS prowadzone przez JST mają charakter publiczny. Domy pomocy społecznej prowadzone przez pozostałe z wymienionych podmiotów mają charakter niepubliczny.

Należy przy tym pamiętać, że zgodnie z art. 25 ust. 1 PomSpołU organy administracji rządowej i samorządowej mogą **zlecać realizację zadania z zakresu** pomocy społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 PożPubWolontU oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 PożPubWolontU, prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej. Nie można zatem wykluczyć sytuacji, w której JST zleca podmiotowi niepublicznemu – o ile spełnia on wskazany wyżej warunek wynikający z art. 25 PomSpołU – zadanie prowadzenia DPS. Taki dom ma wówczas charakter

publiczny (por. wyr. WSA w Gliwicach z 30.3.2010 r., IV SA/Gl 33/10, Legalis). Założenie powyższe potwierdza także regulacja art. 65 ust. 1 PomSpołU.

W art. 25 ust. 6 PomSpołU wskazano ponadto, że JST mają także możliwość **zawierania umów o partnerstwie publiczno-prywatnym** w rozumieniu PartPublPrywU, których przedmiotem jest budowa, remont, utrzymanie lub wyposażenie DPS. Współpraca między JST a podmiotem prywatnym w zakresie prowadzenia DPS może zatem być oparta także na instytucji partnerstwa publiczno-prywatnego. Zasadniczą korzyścią dla JST wynikającą z takiego rozwiązania jest możliwość kierowania podopiecznych do własnego DPS, który jednak byłby utworzony i administrowany przez partnera prywatnego, na którego „przerzuca się” ciężar inwestycyjny. Jednocześnie ryzyko inwestycyjne podmiotu prywatnego jest w tym przypadku stosunkowo małe, ponieważ zapotrzebowanie społeczne na usługi świadczone w DPS jest tak duże, że istnieje małe prawdopodobieństwo braku osób, które w takiej jednostce mogłyby przebywać. To z kolei mogłoby stanowić ważny argument do zachęcenia przedsiębiorców do przystąpienia do tego typu projektów.

1.3. Domy pomocy społecznej prowadzone przez podmioty publiczne i niepubliczne

Ustawodawca w sposób wyraźny uprzywilejował DPS prowadzone przez podmioty publiczne. Wyrazem tego jest regulacja art. 65 ust. 1 PomSpołU, która stanowi, że do DPS prowadzonych przez podmioty niepubliczne, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2–4 PomSpołU, jeżeli nie są one prowadzone na zlecenie organu JST, nie stosuje się art. 59–64b PomSpołU.

W przepisach art. 59–64b PomSpołU uregulowano procedurę kierowania podopiecznych do DPS w trybie administracyjnym, tzn. przez organy pomocy społecznej. Przepis art. 65 ust. 1 PomSpołU faktycznie wyklucza zatem możliwość skierowania przez organ podopiecznego wymagającego umieszczenia w DPS do obiektu prowadzonego przez podmiot niepubliczny. Co prawda w kolejnym przepisie, art. 65 ust. 2 PomSpołU, wskazano, że w przypadku braku miejsc w DPS o zasięgu gminnym lub powiatowym gmina może kierować osoby tego wymagające do DPS, który nie jest prowadzony na zlecenie wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub starosty, jednak takie sytuacje występują w praktyce stosunkowo rzadko. Gdyby jednak organ pomocy społecznej skierował podopiecznego do niepublicznego DPS, wówczas stosuje się odpowiednio art. 59 ust. 1 i art. 61–64b PomSpołU, z tym że wysokość opłaty za pobyt w takim domu określa umowa zawarta przez gminę z podmiotem prowadzącym dom – art. 65 ust. 2 PomSpołU *in fine* (zob. rozdz. IV, wzór 2. Umowa zawarta przez gminę z podmiotem prowadzącym niepubliczny dom pomocy społecznej).

W przypadku prowadzenia DPS przez podmiot prowadzący działalność gospodarczą właściwymi numerami PKD dla działalności polegającej na prowadzeniu DPS będą:

- 1) 87.10.Z – pomoc społeczna z zakwaterowaniem zapewniająca opiekę pielęgniarską (podklasa ta obejmuje pomoc społeczną z zakwaterowaniem zapewniającą opiekę

pielęgniarską realizowaną w domach pomocy społecznej, domach rehabilitacyjnych, pozostałych placówkach pomocy społecznej;

- 2) 87.30.Z – pomoc społeczna z zakwaterowaniem dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych (podklasa ta obejmuje pomoc społeczną zapewniającą całodobową opiekę osobom w podeszłym wieku i osobom niepełnosprawnym realizowaną w domach emeryta, domach pomocy społecznej z minimalną opieką pielęgniarską, domach pomocy społecznej bez opieki pielęgniarskiej).

2. Ogólne wymogi związane z prowadzeniem domu pomocy społecznej

2.1. Źródła prawa

Wymogi, jakie muszą spełniać DPS, aby uzyskać zezwolenie wojewody na prowadzenie domu, określono w § 6 DomPomSpołR. Są to:

- 1) wymogi o charakterze ogólnobudowlanym i bytowym;
- 2) wymogi sanitarne;
- 3) wymogi dotyczące wyżywienia i organizacji posiłków;
- 4) wymogi dotyczące świadczenia usług specjalistycznych.

Oprócz regulacji wynikających z DomPomSpołR należy mieć również na uwadze obowiązki wynikające z WarunkiTechR. Mowa tu m.in. o warunkach dotyczących:

- 1) zagrożeń i uciążliwości, takich jak szkodliwe promieniowanie i oddziaływanie pól elektromagnetycznych, hałas i drgania (wibracje) czy zanieczyszczenia powietrza lub gruntu i wód (§ 11 WarunkiTechR);
- 2) naturalnego oświetlenia pomieszczeń (§ 13 WarunkiTechR);
- 3) dojścia i dojazdu umożliwiającego dostęp do drogi publicznej (§ 14 WarunkiTechR);
- 4) stanowisk postojowych dla samochodów użytkowników stałych i przebywających okresowo (§ 18 WarunkiTechR);
- 5) kanalizacji umożliwiającej odprowadzenie wód opadowych (§ 28 WarunkiTechR);
- 6) technicznych wymogów dotyczących pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi (wysokość, podłogi, schody, wejścia), pomieszczeń higienicznosanitarnych czy pomieszczeń technicznych i gospodarczych.

2.2. Wymogi o charakterze ogólnobudowlanym i bytowym

W § 6 ust. 1 pkt 1 DomPomSpołR wskazano cztery podstawowe warunki, jakie musi spełniać DPS. Są one następujące:

- 1) budynek i jego otoczenie nie mogą mieć barier architektonicznych;
- 2) budynek wielokondygnacyjny musi mieć zainstalowaną windę – dostosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych; przy czym w odniesieniu do domów dla osób przewlekle chorych psychicznie, jak również dorosłych i dzieci niepełnosprawnych intelektualnie warunek ten nie jest bezwzględny i ma charakter zalecenia;

- 3) budynek musi być wyposażony w system przyzywowo-alarmowy i system alarmu przeciwpożarowego;
- 4) liczba miejsc w domu nie może być większa niż 100.

Ważne

Określony w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. d DomPomSpołR limit miejsc w DPS nie jest wymogiem bezwzględny. W § 2 ZmDomPomSpołR18 zastrzeżono, że wymogu, zgodnie z którym w budynku może być maksymalnie 100 miejsc, nie stosuje się do DPS położonych w budynku albo budynkach, w których w dniu 31.12.2013 r. był prowadzony DPS. Liczba miejsc w takim domu może być większa niż 100, ale nie większa niż określona w zezwoleniu wojewody na prowadzenie DPS obowiązującym w dniu 1.7.2018 r.

Ustawodawca określił także, jakie pomieszczenia powinny znajdować się w obiekcie, w którym ma funkcjonować DPS. Są to (§ 6 ust. 1 pkt 2 DomPomSpołR):

- 1) pokoje mieszkalne jednoosobowe i wieloosobowe,
- 2) pokoje dziennego pobytu,
- 3) jadalnia,
- 4) gabinet medycznej pomocy doraźnej,
- 5) pomieszczenia do terapii i rehabilitacji,
- 6) kuchenka pomocnicza,
- 7) pomieszczenie pomocnicze do prania i suszenia,
- 8) palarnia, jeżeli wśród mieszkańców domu są osoby palące,
- 9) pokój gościnny,
- 10) miejsce kultu religijnego zgodne z wyznaniem mieszkańca domu, jeżeli nie ma on możliwości uczestniczenia w nabożeństwach poza domem,
- 11) inne pomieszczenia techniczne służące zaspokajaniu potrzeb sanitarnych mieszkańców domu.

Wprowadzono także wymogi dotyczące powierzchni pomieszczeń i ich wyposażenia (§ 6 ust. 1 pkt 3 DomPomSpołR). Pokój jednoosobowy musi mieć powierzchnię nie mniejszą niż 9 m², a wieloosobowy – nie mniejszą niż 6 m² na osobę, z możliwością odstępstwa od tych norm nieprzekraczającego 5%. Pokój wieloosobowy może być przeznaczony dla nie więcej niż 3 osób poruszających się samodzielnie, a w przypadku osób leżących dla nie więcej niż 4 osób.

Każdy pokój powinien być wyposażony w łóżko lub tapczan, szafę, stół, krzesła, szafkę nocną dla każdego mieszkańca domu oraz odpowiednią do liczby osób mieszkających w pokoju liczbę wyprowadzeń elektrycznych. W przypadku domów dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie wyprowadzenia elektryczne mają być zabezpieczone przed dostępem dzieci.

Podmiot prowadzący DPS ma także zapewnić jego mieszkańcom nieposiadającym własnej odzieży i obuwia oraz możliwości ich zakupienia z własnych środków odpowiednią odzież oraz obuwie. Wymóg ten obejmuje obowiązek zapewnienia co najmniej (§ 6 ust. 1 pkt 7 DomPomSpołR):

- 1) dwóch zestawów odzieży całodziennej,
- 2) jednego zestawu odzieży zewnętrznej (płaszcz lub kurtka),

- 3) czterech kompletów bielizny daytimej i dwóch bielizny nocnej,
- 4) jednej parę obuwia oraz pantofli domowych.

W przypadku mieszkańców leżących zaopatrywanie w odzież i obuwiu dostosowuje się do potrzeb wynikających z ich stanu zdrowia.

Mieszkańcom domu należy się pomoc w utrzymaniu higieny osobistej, a jeżeli sami nie są w stanie zapewnić sobie środków czystości i środków higienicznych, udostępnia się im w szczególności w miarę potrzeby: mydło, pastę i szczoteczkę do mycia zębów oraz środki piorące, szampon do mycia włosów, a dla mężczyzn i starszych chłopców – przybory do golenia, co najmniej dwie sztuki ręczników, zmienianych w miarę potrzeby, nie rzadziej niż raz na tydzień oraz pościel, zmienianą w miarę potrzeby, nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie (§ 6 ust. 1 pkt 8 DomPomSpołR).

Podmiot prowadzący DPS ma także obowiązek zapewnić dzieciom zabawki odpowiednie do ich wieku i sprawności (§ 6 ust. 1 pkt 9 DomPomSpołR).

2.3. Wymogi o charakterze sanitarnym

Podstawowym wymogiem o charakterze sanitarnym jest obowiązek zapewnienia odpowiedniej liczby łazienek. W § 6 ust. 1 pkt 4 DomPomSpołR wskazano, że liczba łazienek zapewnia możliwość korzystania z każdej przez nie więcej niż 6 osób, a w przypadku toalet przez nie więcej niż 4 osoby, przy czym jeżeli liczba osób leżących przekracza 50% ogólnej liczby mieszkańców domu, dopuszcza się zmniejszenie liczby tych pomieszczeń o 25%. Ponadto łazienki i toalety mają być przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Przywołanym wcześniej ZmDomPomSpołR18 wprowadzono ponadto wymóg, aby każda łazienka była wyposażona co najmniej w miskę ustępową, umywalkę i prysznic, natomiast toaleta – co najmniej w miskę ustępową i umywalkę. W pomieszczenia związanych z pokojami mieszkalnymi łazienka ma być wyposażona co najmniej w prysznic i umywalkę. W ZmDomPomSpołR18 zastrzeżono także, że na każdej kondygnacji domu z pokojami mieszkalnymi powinna znajdować się łazienka przystosowana do kąpieli osób leżących, wyposażona w urządzenia ułatwiające wykonywanie czynności związanych z kąpielą. Oba wskazane wymogi nie dotyczą DPS położonych w budynku albo budynkach, w których 1.7.2018 r. był prowadzony DPS (§ 3 ZmDomPomSpołR18).

2.4. Wymogi dotyczące wyżywienia i organizacji posiłków

W zakresie wyżywienia podmiot prowadzący DPS ma zapewnić mieszkańcom domu co najmniej 3 posiłki dziennie, a w przypadku domów dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, co najmniej 4 posiłki dziennie (§ 6 ust. 1 pkt 6 DomPomSpołR). Ponadto ma obowiązek zapewnić wybór zestawu posiłków lub możliwość otrzymania posiłku dodatkowego oraz posiłku dietetycznego, zgodnie ze wskazaniem lekarza.

W przepisach DomPomSpołR zastrzeżono ponadto, że czas wydawania każdego z posiłków wynosi 2 godziny, przy czym podstawowe produkty żywnościowe oraz napoje po-

winy być dostępne przez całą dobę. Mieszkaniec może spożywać posiłki w pokoju mieszkalnym, a w razie potrzeby być karmiony.

2.5. Wymogi dotyczące świadczenia usług specjalistycznych

W DPS muszą być też świadczone usługi specjalistyczne. W tym zakresie ustawodawca wprowadza obowiązek zapewnienia mieszkańcom domu (§ 6 ust. 1 pkt 10 DomPomSpołR):

- 1) świadczenia pracy socjalnej;
- 2) organizacji zajęć terapeutycznych, w tym terapii zajęciowej, w pracowniach terapii, a w przypadku osób przebywających w domach dla osób przewlekle psychicznie chorych i dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, także umożliwienie korzystania z usług w warsztatach terapii zajęciowej;
- 3) możliwość korzystania z biblioteki lub punktu bibliotecznego oraz codziennej prasy, a także możliwość zapoznania się z przepisami prawnymi dotyczącymi domów;
- 4) organizacji świąt i uroczystości okazjonalnych oraz umożliwienia udziału w imprezach kulturalnych i turystycznych;
- 5) możliwości kontaktu z kapłanem i udziału w praktykach religijnych, zgodnie z wyznaniem mieszkańca domu;
- 6) regularnego kontaktu z dyrektorem domu w określonych dniach tygodnia i godzinach, podanych do wiadomości w dostępnym miejscu.

Ponadto **podmiot prowadzący DPS ma obowiązek sprawienia pogrzebu** zgodnie z wyznaniem zmarłego mieszkańca domu.

Ważne

Obowiązek sprawienia pogrzebu wskazano również w art. 36 pkt 2 lit. f PomSpołU jako jedno z rodzajów świadczeń niepieniężnych. Także z art. 10 ust. 3 CmentU wynika, że zwłoki niepochowane przez członków rodziny wskazanych w CmentU albo nieprzekazane uczelni lub federacji podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki są chowane przez gminę właściwą ze względu na miejsce zgonu.

W praktyce pojawiają się wątpliwości, czy w świetle powyższych regulacji podmiot prowadzący DPS ma prawny obowiązek pokrycia kosztów pogrzebu. Z uzasadnienia wyroku WSA w Warszawie z 21.9.2017 r. (VIII SA/Wa 151/17, Legalis) można wyinterpretować wniosek, że pokrycie tych kosztów przez podmiot prowadzący DPS ma charakter dobrowolny i fakultatywny.

Orzecznictwo

Zgodnie z regulacją art. 36 pkt 2 lit. f PomSpołU gmina jako organ pomocy społecznej obowiązana jest do udzielenia pomocy społecznej o charakterze niepieniężnym, polegającej na sprawieniu pogrzebu w sytuacji, gdy – jak określono w art. 10 ust. 3 CmentU – zwłoki nie zostaną pochowane przez podmioty enumeratywnie wymienione w art. 10 ust. 1 CmentU, czy też nie zostaną przekazane uczelni medycznej (wyr. WSA w Warszawie z 21.9.2017 r., VIII SA/Wa 151/17, Legalis).

2.6. Wymogi dotyczące personelu domu pomocy społecznej

W celu zapewnienia efektywnej realizacji usług opiekuńczych i wspomagających w § 6 ust. 2 DomPomSpołR wprowadzono wymogi dotyczące osób zatrudnionych w DPS. Podstawowym z nich jest zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 2 pracowników socjalnych na 100 mieszkańców domu. Ponadto podmiot prowadzący DPS ma zapewnić mieszkańcom domu kontakt z psychologiem, a w przypadku domów dla osób przewlekle psychicznie chorych i osób uzależnionych od alkoholu również z psychiatrą. W odniesieniu do ostatniej z wskazanych kategorii podopiecznych DPS podmiot prowadzący zapewnia także kontakt ze specjalistą psychoterapii uzależnień lub instruktorem terapii uzależnień albo osobą przeszkoloną w zakresie oddziaływań terapeutyczno-rehabilitacyjnych wobec osób uzależnionych od alkoholu.

W DomPomSpołR określono ponadto wskaźniki zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, które wynoszą (§ 6 ust. 2 pkt 3 DomPomSpołR):

- 1) w domach dla osób w podeszłym wieku – nie mniej niż 0,4 na jednego mieszkańca domu;
- 2) w domach dla osób przewlekle somatycznie chorych – nie mniej niż 0,5 na jednego mieszkańca domu;
- 3) w domach dla osób przewlekle psychicznie chorych – nie mniej niż 0,5 na jednego mieszkańca domu;
- 4) w domach dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie – nie mniej niż 0,5 na jednego mieszkańca domu;
- 5) w domach dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie – nie mniej niż 0,5 na jednego mieszkańca domu;
- 6) w domach dla osób niepełnosprawnych fizycznie – nie mniej niż 0,5 na jednego mieszkańca domu;
- 7) w domach dla osób uzależnionych od alkoholu – nie mniej niż 0,5 na jednego mieszkańca domu.

Ważne

Przy ustalaniu wskaźników zatrudnienia uwzględnia się również wolontariuszy, stażystów, praktykantów oraz osoby odbywające służbę zastępczą w DPS, jeżeli pracują bezpośrednio z mieszkańcami domu. Udział tych osób nie może przekroczyć 10% ogólnej liczby osób zatrudnionych w zespole terapeutyczno-opiekuńczym.

Ustawodawca wprowadza także obowiązek uczestnictwa przez pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego co najmniej raz na dwa lata w organizowanych przez dyrektora DPS szkoleniach na temat praw mieszkańca domu oraz kierunków prowadzonej terapii, a także metod pracy z mieszkańcami, w tym w zakresie komunikacji wspomagającej lub alternatywnej, o ile występują problemy z komunikacją werbalną wśród mieszkańców, a w przypadku pracowników domu dla osób uzależnionych od alkoholu obowiązek posiadania przeszkolenia w zakresie podstawowej pomocy osobom uzależnionym od alkoholu (§ 6 ust. 2 pkt 4 DomPomSpołR).

3. Standardy i usługi świadczone w domu pomocy społecznej

3.1. Usługi świadczone na rzecz mieszkańców domu pomocy społecznej

Niezależnie od omówionych wcześniej wymogów organizacyjnych stawianych podmiotom prowadzącym DPS ustawodawca określił w przepisach DomPomSpołR ogólny zakres usług, jakie mają być świadczone w DPS.

Zgodnie z § 5 DomPomSpołR usługi świadczone w DPS, niezależnie od typu domu, można podzielić na trzy kategorie:

- 1) **usługi dotyczące potrzeb bytowych**, tzn. zapewnienie miejsca zamieszkania, żywienia, odzieży i obuwia, utrzymanie czystości;
- 2) **usługi opiekuńcze** polegające na udzielaniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnacji, niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych;
- 3) **usługi wspomagające**, polegające na:
 - a) umożliwieniu udziału w terapii zajęciowej,
 - b) podnoszeniu sprawności i aktywizowaniu mieszkańców domu, w tym w zakresie komunikacji wspomagającej lub alternatywnej, w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej,
 - c) umożliwieniu zaspokojenia potrzeb religijnych i kulturalnych,
 - d) zapewnieniu warunków do rozwoju samorządności mieszkańców domu,
 - e) stymulowaniu nawiązywania, utrzymywania i rozwijania kontaktu z rodziną i społecznością lokalną,
 - f) działaniom zmierzającym do usamodzielnienia mieszkańca domu, w miarę jego możliwości,
 - g) pomocy usamodzielniającemu się mieszkańcowi domu w podjęciu pracy, szczególnie mającej charakter terapeutyczny, jeżeli mieszkaniec spełnia warunki do takiego usamodzielnienia,
 - h) zapewnieniu bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych,
 - i) finansowaniu mieszkańcowi domu nieposiadającemu własnego dochodu wydatków na niezbędne przedmioty osobistego użytku, w kwocie nieprzekraczającej 30% zasiłku stałego,
 - j) zapewnieniu przestrzegania praw mieszkańców domu oraz zapewnieniu mieszkańcom dostępności do informacji o tych prawach,
 - k) sprawnym wnoszeniu i załatwianiu skarg i wniosków mieszkańców domu.

Ważne

Realizacja usług bytowych oraz usług opiekuńczych stanowi podstawowy obowiązek podmiotu prowadzącego DPS. Podopieczni powinni mieć do nich stały dostęp, tzn. usługi te powinny być świadczone nieprzerwanie. Ich celem jest bowiem zapewnienie prawidłowego funkcjonowania

osób umieszczonych w DPS. Usługi wspomagające mają natomiast charakter uzupełniający, a ich celem jest aktywizacja oraz stymulowanie podopiecznych.

Zakres usług wspomagających realizowanych w **DPS dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz domach dla osób niepełnosprawnych intelektualnie (dorosłych, ale też dzieci i młodzieży)** doprecyzowano w przepisach RehSpołDomPomSpołR. W § 3 RehSpołDomPomSpołR wskazano rodzaje zajęć dodatkowych, jakie powinny być realizowane z podopiecznymi domu. Są to:

- 1) zajęcia terapeutyczne,
- 2) zajęcia z psychologiem,
- 3) zajęcia ruchowe,
- 4) zajęcia przygotowujące do podjęcia zatrudnienia.

Zajęcia są prowadzone indywidualnie lub grupowo w wymiarze nie mniejszym niż 10 godzin tygodniowo (§ 5 RehSpołDomPomSpołR). W RehSpołDomPomSpołR określono ponadto zakres programowy poszczególnych rodzajów zajęć oraz sposób ich dokumentowania.

Ustawodawca określił odrębnie **katalog usług dodatkowych świadczonych w domach dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz w domach dla osób uzależnionych od alkoholu** (§ 5 ust. 2 DomPomSpołR). W DPS dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie zapewnione ma być pobieranie nauki, uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych oraz nauka i wychowanie przez doświadczenia życiowe. W odniesieniu do obowiązku pobierania nauki wskazać należy, że DPS najczęściej zapewniają możliwość uczęszczania dzieci do publicznych lub niepublicznych placówek na poziomie szkoły podstawowej oraz szkoły ponadpodstawowej, a w odniesieniu do młodszych dzieci – w przedszkolach integracyjnych. Pozostałe zajęcia najczęściej przybierają postać zajęć integracyjnych, rehabilitacji społecznej, sportowych i rekreacyjnych, gier ruchowych, hipoterapii czy udziału w różnego rodzaju wydarzeniach kulturalnych.

W **DPS dla osób uzależnionych od alkoholu** zapewniony ma być dostęp do (§ 5 ust. 5 DomPomSpołR):

- 1) indywidualnych oraz grupowych zajęć terapeutycznych ze specjalistą psychoterapii uzależnień lub instruktorem terapii uzależnień lub osobą przeszkoloną w zakresie oddziaływań terapeutyczno-rehabilitacyjnych wobec osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) treningu funkcji poznawczych, w tym treningu pamięci;
- 3) treningów umiejętności społecznych, służących utrzymywaniu abstynencji lub ograniczaniu spożywania alkoholu;
- 4) działań motywujących, mających na celu utrzymywanie abstynencji lub ograniczanie spożywania alkoholu.

Ważne

Zgodnie z art. 55 ust. 2 PomSpołU organizacja DPS oraz zakres i poziom świadczonych przez dom usług mają uwzględniać w szczególności wolność, intymność, godność i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców domu oraz stopień ich fizycznej i psychicznej sprawności.

Unormowanie art. 55 ust. 2 PomSpołU, mimo swojej ogólności i braku skonkretyzowania w postaci jednoznacznych wytycznych czy nakazów, stanowi pewien wyznacznik i wzorzec, który powinny mieć na uwadze podmioty prowadzące DPS.

Przykład

W praktyce często formułowanym zarzutem ze strony pensjonariuszy DPS jest ograniczenie możliwości realizacji praktyk religijnych czy też narzucanie takich praktyk w przypadku DPS prowadzonych przez kościoły czy zakony. Niekiedy jest to rzeczywiście uzasadnione kwestiami wyznaniowymi (np. przedstawiciele Kościoła Zielonoświątkowego stosunkowo często domagają się umożliwienia im udziału w nabożeństwach czy praktykach własnego kościoła), ale niejednokrotnie zarzuty takie mają służyć jedynie przeniesieniu do innego DPS, który bardziej odpowiadałby pensjonariuszowi.

3.2. Usługi świadczone na rzecz osób niebędących mieszkańcami domu pomocy społecznej

W art. 55 ust. 3 PomSpołU dano także możliwość świadczenia w DPS usług opiekuńczych i specjalistycznych dla osób w nich niezamieszkujących. Usługi te mają charakter fakultatywny, stanowiąc poniekąd dodatkową działalność podmiotu prowadzącego DPS. W literaturze wskazuje się, że osobą „niezamieszkującą” w domu jest także osoba oczekująca na miejsce w tym domu. Świadczenie dla takiej osoby doraźnych usług opiekuńczych w okresie oczekiwania na przyjęcie do DPS pozwala nawiązać z podopiecznym kontakt i ułatwić mu później aklimatyzację. Oczywiście usługi tego rodzaju mogą być także świadczone na rzecz osób trzecich. Istotne jest, aby realizacja usług opiekuńczych na rzecz osób niebędących mieszkańcami domu nie była prowadzona z uszczerbkiem dla podopiecznych DPS.

Podkreślić należy przy tym, że świadczenie tego typu usług pozostaje w całkowitym oderwaniu od podstawowego celu funkcjonowania DPS. Realizacja usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych następuje na zlecenie OPS i na podstawie wydawanych przez OPS decyzji. Dom pomocy społecznej nie ma zatem możliwości świadczenia tych usług na zasadach komercyjnych – mogą być one adresowane wyłącznie do osób legitymujących się decyzją o ich przyznaniu przez organ administracji i w ramach współpracy z tym organem (jako wykonawca usług).

Ważne

Możliwość świadczenia usług na zewnątrz, dla osób niezamieszkałych w DPS, wynika wyłącznie z art. 55 ust. 3 PomSpołU. Ustawodawca nie przewiduje możliwości świadczenia przez DPS żadnych innych usług poza wymienionymi w tym przepisie. Nie jest zatem dopuszczalne, aby w statucie DPS rozszerzono zakres zadań i usług świadczonych przez DPS (por. rozst. nadz. Woj. Lubel. z 27.7.2015 r., PN-II.4131.333.2015, Dz.Urz.Woj.Lubel. 2015, poz. 2518; Legalis).

4. Wniosek o zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej

Zgodnie z art. 57 ust. 2 PomSpołU zezwolenie na prowadzenie DPS wydaje wojewoda właściwy ze względu na położenie domu. Elementy oraz załączniki wniosku określono w art. 57 ust. 3a–3c PomSpołU. Wzór wniosku stanowi załącznik do DomPomSpołR (zob. rozdz. IV, wzór 1. Wniosek o wydanie zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej).

Elementy wniosku o zezwolenie na prowadzenie DPS:

- 1) nazwa podmiotu prowadzącego, jego siedziba i adres, a w przypadku osoby fizycznej także dane osobowe (imię i nazwisko, adres zamieszkania, numer PESEL, o ile osoba taki posiada);
- 2) numer w rejestrze przedsiębiorców w KRS albo wskazanie dokumentu określającego status prawny podmiotu;
- 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP);
- 4) numer identyfikacyjny REGON;
- 5) nazwa, adres i typ DPS;
- 6) liczba miejsc przeznaczonych dla mieszkańców DPS;
- 7) struktura zatrudnienia i zakres świadczonych usług przez poszczególne grupy personelu.

Wykaz załączników do wniosku:

- 1) kopia dokumentu potwierdzającego tytuł prawny do nieruchomości (np. własność, użytkowanie wieczyste, umowa najmu), na której jest usytuowany DPS;
- 2) dokumenty potwierdzające spełnienie wymagań określonych odrębnymi przepisami (np. wszelkich dokumentów wskazujących, że budynek, w którym ma być prowadzony DPS, spełnia wymagania określone przepisami przeciwpożarowymi, sanitarnymi i budowlanymi);
- 3) regulamin organizacyjny DPS lub jego projekt (zob. cz. IV rozdz. VI, wzór Nr 1. Regulamin organizacyjny domu pomocy społecznej);
- 4) w przypadku podmiotów niepublicznych:
 - a) dokumenty potwierdzające status prawny podmiotu, jeżeli nie podlega wpisowi do rejestru przedsiębiorców w KRS lub do CEIDG,
 - b) informację o sposobie finansowania domu (np. przez fundację, z dofinansowania podmiotów zewnętrznych, ze środków własnych lub wyłącznie z opłat wnoszonych przez pensjonariuszy),
 - c) zaświadczenie, że osoba, która będzie kierowała domem, jest zdolna ze względu na stan zdrowia do kierowania domem (przepisy nie precyzują, jaki podmiot jest uprawniony do wydania takiego zaświadczenia, w związku z czym optymalne byłoby zaświadczenie od lekarza medycyny pracy),
 - d) zaświadczenie albo oświadczenie o niezaleganiu z płatnościami wobec urzędu skarbowego i składkami do ZUS (składane się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań z klauzul o treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”) oraz

- e) zaświadczenie albo oświadczenie o niekaralności za przestępstwo popełnione umyślnie osoby, która będzie kierowała domem (składane się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań z klauzul o treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”).

5. Postępowanie w przedmiocie wydania zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej

Organem właściwym do prowadzenia postępowania w przedmiocie wydania zezwolenia na prowadzenie DPS jest wojewoda właściwy ze względu na położenie domu. W art. 22 pkt 3 PomSpołU wskazano, że do zadań wojewody należy m.in. wydawanie i cofanie zezwoleń lub zezwoleń warunkowych na prowadzenie DPS oraz wydawanie i cofanie zezwoleń na prowadzenie placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej.

Postępowanie wszczynane jest na wniosek (zob. uwagi powyżej). Jeżeli wniosek nie spełnia określonych przez przepisy wymogów – zarówno ogólnych wynikających z przepisów PomSpołU, jak i szczegółowych wymogów o charakterze bytowym i ogólnobudowlanym, sanitarnych, dotyczących żywienia i organizacji posiłków oraz dotyczących świadczenia usług specjalistycznych określonych w DomPomSpołR, zgodnie z regulacją art. 64 § 2 KPA organ wzywa wnioskodawcę do usunięcia braków w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 7 dni, z pouczeniem, że ich nieusunięcie spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania.

Zgodnie z regulacją art. 57 ust. 4 PomSpołU warunkiem wydania postanowienia jest przeprowadzenie wizytacji obiektu, w którym ma być prowadzony DPS. Należy przyjąć, że wizytacja ma charakter oględzin w rozumieniu przepisów KPA, w związku z czym, zgodnie z treścią art. 67 § 2 pkt 3 w zw. z art. 67 § 1 KPA, powinien zostać sporządzony z nich protokół, chyba że czynność została w inny sposób utrwalona na piśmie.

Wojewoda wydaje zezwolenie, jeżeli:

- 1) złożony wniosek spełnia wszystkie wymogi formalne;
- 2) wnioskodawca spełnia warunki określone w ustawie;
- 3) obiekt, w którym ma być prowadzony DPS, spełnia wszystkie przewidziane prawem wymogi o charakterze ogólnobudowlanym i bytowym, sanitarne, dotyczące żywienia i organizacji posiłków oraz dotyczące świadczenia usług specjalistycznych.

Zezwolenie na prowadzenie DPS wydawane jest na czas nieokreślony. Po uzyskaniu zezwolenia wojewoda dokonuje wpisu podmiotu prowadzącego do rejestru domów pomocy społecznej, który jest corocznie, do dnia 30 czerwca, ogłaszany przez wojewodę w wojewódzkim dzienniku urzędowym (art. 57 ust. 5 i 6 PomSpołU). Zgodnie z art. 43 PrPrzed dopiero po uzyskaniu wpisu do rejestru dopuszczalne jest prowadzenie działalności w DPS.

W przypadku wydania przez wojewodę decyzji odmownej wnioskodawcy przysługuje prawo do wniesienia odwołania do właściwego ministra, czyli obecnie do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Nie ma przy tym znaczenia, czy wnioskodawcą jest podmiot publiczny, czy prywatny.

6. Cofnięcie zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej i likwidacja domu pomocy społecznej

W art. 57a PomSpołU przewidziano przypadki, w których wojewoda zobowiązany jest wszcząć postępowanie w przedmiocie cofnięcia zezwolenia na prowadzenie DPS. Mowa tu o sytuacji, w której podmiot, któremu wydano zezwolenie na prowadzenie DPS:

- 1) przestał spełniać warunki określone w przepisach PomSpołU lub standardy świadczonych w domu usług, o których mowa w art. 55 ust. 1 i 2 PomSpołU, lub
- 2) nie przedstawił na żądanie wojewody w wyznaczonym terminie aktualnych dokumentów, oświadczeń lub informacji stanowiących załączniki do wniosku o wydanie zezwolenia, o których mowa w art. 57 ust. 3b PomSpołU.

Ważne

W literaturze przedmiotu zwraca się uwagę na szerokie i nieprecyzyjne ujęcie przesłanek do cofnięcia zezwolenia na prowadzenie DPS. Ustawodawca pozostawił w tym zakresie znaczący zakres swobody uznaniowej organom administracji, co może w praktyce prowadzić do wątpliwych rozstrzygnięć ze strony wojewodów.

Wojewoda może także cofnąć zezwolenie na podstawie art. 129 PomSpołU – w konsekwencji niezastosowania się do wytycznych pokontrolnych. Zgodnie z art. 129 ust. 1 PomSpołU, w przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w zakresie działań i usług objętych standardami, świadczonych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej albo kontrolowane jednostki, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie placówki.

W przypadku zaistnienia którejkolwiek z określonych w art. 57a ust. 1 PomSpołU przesłanek wojewoda wyznacza dodatkowy termin na spełnienie warunków lub standardów albo na dostarczenie wymaganych dokumentów, oświadczeń lub informacji. Ustawodawca nie precyzuje, jaki to ma być termin, pozostawiając tę kwestię uznaniu organu. Termin ten powinien być jednak dostosowany do realnych możliwości podmiotu usunięcia nieprawidłowości lub uzupełnienia braków w dokumentacji.

Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu wojewoda cofa zezwolenie na prowadzenie DPS (art. 57a ust. 2 PomSpołU). Przepis ten ma charakter bezwzględnie obowiązujący, nie pozostawiając organowi swobody decyzyjnej w tym zakresie. Organ ma zatem obowiązek cofnięcia zezwolenia. Cofnięcie zezwolenia dokonywane jest w formie decyzji administracyjnej. Konsekwencją cofnięcia zezwolenia jest wykreślenie domu z re-

jestru DPS (art. 67 ust. 3c PomSpołU). Od decyzji wojewody przysługuje odwołanie do właściwego ministra (ds. polityki społecznej).

Ważne

Kontroli wojewody podlegają zarówno podmioty prowadzące publiczne DPS, jak i podmioty niepubliczne. Wynika to wprost z regulacji art. 22 pkt 9a PomSpołU, który przewiduje, że do zadań wojewody należy m.in. kontrola jakości usług wykonywanych przez DPS prowadzone nie na zlecenie organu JST przez podmioty niepubliczne, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2–4 PomSpołU.

7. Działalność placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku

7.1. Prawne uwarunkowania prowadzenia placówek innych niż domy pomocy społecznej

Normowaną w przepisach PomSpołU alternatywą dla DPS są placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku prowadzone jako placówki prywatne. Działalność tego typu placówek ma charakter regulowanej działalności gospodarczej. Oznacza to, że działalność tego typu może prowadzić każdy przedsiębiorca, ale pod warunkiem uzyskania stosownego zezwolenia. Podobnie jak w przypadku DPS właściwym do wydania zezwolenia jest wojewoda.

Ważne

W placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku może być zapewniana opieka wyłącznie osobom pełnoletnim (art. 68b PomSpołU).

W art. 67 ust. 2 i 2a PomSpołU określono warunki, jakie musi spełniać przedsiębiorca składający wniosek o zezwolenie wojewody. Są one następujące:

- 1) spełnienie wszystkich ustawowych wymogów;
- 2) spełnienie standardów właściwych dla tego typu placówek określonych w PomSpołU (mowa o nich w kolejnym podrozdziale);
- 3) dysponowanie dokumentami potwierdzającymi tytuł prawny do nieruchomości, na której usytuowana jest placówka;
- 4) przedstawienie zaświadczenia organu nadzoru budowlanego potwierdzające możliwość użytkowania obiektu budowlanego określonego w kategorii XI załącznika do PrBud;
- 5) przedstawienie koncepcji prowadzenia placówki;
- 6) przedstawienie informacji o sposobie finansowania placówki i niezaleganiu z płatnościami wobec urzędu skarbowego i składkami do ZUS;

- 7) przedstawienie informacji z KRK o niekaralności osoby, która będzie kierowała placówką, i zaświadczenie, że ze względu na stan zdrowia jest ona zdolna do prowadzenia placówki;
- 8) brak karalności za czyny, o których mowa w art. 130 ust. 4–6 PomSpołU (niezaprzestanie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku po uprawnieniu się decyzji o nałożeniu kary pieniężnej za prowadzenie bez zezwolenia wojewody oraz prowadzenie bez zezwolenia placówki, w której stwierdzono zagrożenie życia lub zdrowia osób przebywających w placówce), w okresie 5 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie placówki i złożenie w tym zakresie stosownego oświadczenia (oświadczenie składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia i powinno ono zawierać klauzulę o treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”; klauzula ta zastępuje pouczenie organu uprawnionego do odebrania oświadczenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia).

Wszystkie placówki tego typu, które uzyskały zezwolenie wojewody, wpisywane są do prowadzonego przez ten organ rejestru, który ma charakter jawny i publiczny.

Ważne

Oprócz prywatnych placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku funkcjonują także placówki tego typu prowadzone przez podmioty takie jak Kościół katolicki, inne kościoły, związki wyznaniowe oraz organizacje społeczne, fundacje i stowarzyszenia. Prowadzenie placówki musi mieścić się w ramach działalności statutowej tych podmiotów. Podstawą prawną ich funkcjonowania jest wówczas art. 69 PomSpołU, a szczegółowe regulacje dotyczące trybu i zasad uzyskania zezwolenia wojewody na prowadzenie takich placówek unormowane są w ZezDziałStPlacOpR.

7.2. Standardy usług świadczonych w placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku innych niż domy pomocy społecznej

W odniesieniu do omawianej grupy placówek ustawodawca nie określił tak szczegółowych wymogów, jak w przypadku DPS, jednak wprowadził pewien minimalny standard usług, które w tego typu placówkach muszą być spełnione. Część obowiązujących aktualnie standardów została od 1.1.2020 r. doprecyzowana w celu ich ujednolicenia z DPS (w szczególności wprowadzenie górnej granicy pensjonariuszy – 100 osób).

W przypadku placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku wymagane prawem standardy można podzielić na standardy dotyczące usług opiekuńczych świadczonych w placówce oraz standardy dotyczące usług bytowych. Określono je w art. 68 PomSpołU.

Usługi opiekuńcze w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku powinny mieć charakter całodobowy i zapewniać:

- 1) udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życia codziennego, w miarę potrzeby pomoc w ubieraniu się, jedzeniu, myciu i kąpaniu;
- 2) pielęgnację, w tym pielęgnację w czasie choroby oraz pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych;
- 3) opiekę higieniczną;
- 4) niezbędną pomoc w załatwianiu spraw osobistych, w tym pomoc w zakupie odzieży i obuwia;
- 5) kontakty z otoczeniem oraz organizację czasu wolnego.

Druga grupa standardów obejmuje wymogi dotyczące miejsca pobytu, wyżywienia oraz utrzymania czystości.

W odniesieniu do miejsca pobytu – czyli samego budynku, w którym usytuowana jest placówka – muszą zostać spełnione następujące warunki:

- 1) budynek i jego otoczenie powinny być odpowiednio przystosowane – bez barier architektonicznych;
- 2) w budynkach wielokondygnacyjnych bez dźwigów osobowych – pokoje mieszkalne oraz pomieszczenia wymienione w art. 68 ust. 5 PomSpołU należy usytuować na parterze (ten wymóg nie dotyczy placówek, w których przebywa nie więcej niż 5 osób, jeżeli placówki te są wyposażone w urządzenie do przemieszczania osób niepełnosprawnych, a łazienki i toalety znajdują się na tej samej kondygnacji, na której znajdują się pokoje mieszkalne);
- 3) pokoje mieszkalne – nie więcej niż trzyosobowe, z tym że:
 - a) pokój jednoosobowy nie może być mniejszy niż 9 m²,
 - b) pokój dwu- i trzyosobowy powinien mieć powierzchnię nie mniejszą niż po 6 m² na osobę,
 - c) pokoje mieszkalne należy wyposażać w łóżko lub tapczan, szafę, stół, krzesła i szafkę nocną dla każdej osoby,
 - d) pokój mieszkalny uznaje się za spełniający wymaganą normę, o której mowa w lit. a i b, jeśli odstępstwo od wymaganej powierzchni nie jest większe niż 5%.

Ustawodawca zastrzega przy tym, że jeżeli pokój zajmują wyłącznie osoby leżące może być on czteroosobowy, a jego powierzchnia nie może być mniejsza niż 6 m² na osobę. Pokój uznaje się za spełniający wymaganą normę, jeżeli odstępstwo od wymaganej powierzchni nie jest większe niż 5%.

Ponadto placówka powinna posiadać (art. 68 ust. 5 PomSpołU):

- 1) pokój dziennego pobytu służący jako jadalnia;
- 2) pomieszczenie pomocnicze do prania i suszenia;
- 3) jedną łazienkę dla nie więcej niż 5 osób i jedną toaletę dla nie więcej niż 4 osób, wyposażone w uchwyty ułatwiające osobom mniej sprawnym korzystanie z tych pomieszczeń, z tym że jeśli liczba osób leżących przekracza 50% ogólnej liczby mieszkańców, dopuszcza się zmniejszenie liczby tych pomieszczeń o 25%.

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl